

Nasze Środowisko

Dodatek do miesięcznika „Ziemia Parczewska” poświęcony sprawom ekologii

nr 7/2003

Ukazuje się przy wsparciu finansowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

W związku ze zbliżającym się sezonem turystycznym Wydział Oświaty, Kultury i Turystyki Starostwa Powiatowego w Parczewie informuje o bazie turystycznej na terenie gmin powiatu parczewskiego.

Infrastruktura turystyczna w powiecie parczewskim w 2003 r.

I. BAZA NOCLEGOWA

HOTELE

Makoszka

- „Stajnia Makoszka”, 21-212 Makoszka, tel. (083) 355-74-30 (31), fax. (083) 354-33-96, 30 miejsc

Parczew

- Dom Noclegowy – Krystyna Wierzbicka, 21-200 Parczew ul. Wyszyńskiego 2 tel.(083) 354-14-79, 10 miejsc
- Usługi hotelowe, 21-200 Parczew ul. Strażacka 11, tel. (083) 355-14-93, 30 miejsc

Sosnowica

- Pensjonat Dworek Kościuszki, 21-230 Sosnowica ul. Plac Kościuszki 4, tel. (082) 59-12-101, 15 miejsc
- Rybaczkówka Libiszów, 21-230 Sosnowica, tel. (082) 59-12-106, 17 miejsc

SCHRONISKA MŁODZIEŻOWE

- Szkolne Schronisko Młodzieżowe – **Białka k/Parczewa**, 21-211 Dębowa Kłoda, tel. (083) 355-98-79, 35 miejsc
- Szkoła Podstawowa nr 2, 21-200 **Parczew** ul. Polna 34, tel. (083) 355-12-41, 20 miejsc
- Zespół Szkół w Sosnowicy, 21-230 **Sosnowica** ul. Wojska Polskiego 15, tel.(082) 59-12-115, 30 miejsc

OŚRODKI SEZONOWE

Białka k/Parczewa

- Młodzieżowy Ośrodek Wypoczynkowy Red Lion, 21-211 Dębowa Kłoda, tel. (083) 355-98-49
- Ośrodek Wypoczynkowy Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie, 21-211 Dębowa Kłoda, tel. (083) 355-98-46
- Ośrodek Wypoczynkowy MPWiK, 21-211 Dębowa Kłoda, tel. (083) 355-98-23
- Ośrodek Wypoczynkowy ZHP (sezonowy), 21-211 Dębowa Kłoda, tel. (083) 80-11-315

POLA NAMIOTOWE

Białka k/Parczewa

- Pole biwakowe nad j.Białskim przy Ośrodku ZHP, 21-211 Dębowa Kłoda, tel.(083) 80-11-315

Jezioro Czarne

- Pole biwakowe nad j.Czarnym Sosnowickim, 21-230 Sosnowica, tel. (082) 59-12-101

KWATERY AGROTURYSTYCZNE

Gmina Dębowa Kłoda

- Pokoje gościnne Maria Makowska, **21-212 Makoszka**, tel. (083) 355-74-51, 3 pokoje + aneks kuchenny
- Pokoje gościnne Józefa Trubalska, **21-212 Plebania Wola 32**, tel. (083) 355-74-28 (5 miejsc)

Gmina Jabłoń

- Pokoje gościnne Krzysztof Gomółka, 21-205 Jabłoń, **Gęś 206A**, tel. (083) 356-12-33

Gmina Milanów

- Zespół Dworsko-Palacowy w Kopinie – Tomasz i Elżbieta Donica, 21-210 Milanów, **Kopina 8**, tel. (083) 356-70-82, 0 602-28-55-42 lub 0 608-08-51-47, 15 miejsc

Gmina Siemień

- Pokoje gościnne Emilia Walicka (sezon letni), 21-220 Siemień, **Jezioro 127 A**, tel.(083) 354-72-98 (4 miejsca)

Gmina Sosnowica

- Pokoje gościnne – Bożena Mielniczuk, **22-246 Sosnowica, ul. Nowa 2 a**, tel. (082) 591-21-92 (7 miejsc)
- Pokoje gościnne – Janina Armacińska, **22-246 Sosnowica Dwór**, tel. tow. (082) 591-21-06 (7 miejsc)
- Pokoje gościnne – Czesław Choma, **Zienki**, 22-246 Sosnowica, tel. 605-24-69-30, 6 miejsc – 3 pokoje
- Pokoje gościnne Janusz Szczepański (sezon letni), 21-230 Sosnowica, **Górki**, tel. (082) 591-22-40

- Pokoje gościnne Teresa Mikulska, 21-230 **Sosnowica**, ul. Nowa, tel.(082) 591-22-01

II. GASTRONOMIA I ROZRYWKA

BARY

Parczew

- Bistro Bar, ul. Nowa 8, tel. (083) 354-20-58
- Gastronomiczny – pijalnia piwa, ul. Nowa 5
- Gastronomiczny – „DINO”, ul. Szpitalna 5
- Lunch Bar, ul. Strażacka 11, tel. (083) 354-14-93
- Marysieńka Bar, ul. Braterstwa Broni 9 tel. (083) 354-35-09
- Smażalnia ryb, Plac Wolności 11
- Wodzińska Danuta – Bar szybkiej obsługi, Plac Wolności 29, tel. (083) 354-10-42

PIZZERIE

Parczew

- Imperial-pizzeria, ul. Nadwalna 3, tel. (083) 355-07-53

RESTAURACJE

Parczew

- Nova, ul. 11 Listopada 13, tel. 354-15-74

KAWIARNIE

Parczew

- Klubo-kawiarnia, Koczergi 112, tel. (083) 354-36-60

KAWIARNIE INTERNETOWE

Parczew

- „ec@fe, ul. Nowa 43

dokończenie na str. 11

Infrastruktura turystyczna w powiecie parczewskim w 2003 r.

dokończenie ze str. 1

– „TOP – CAFE”, ul. Harcerska 8, tel. 0 606-92-61-75, e-mail: top123@poczta.onet.pl

III. SPORT I REKREACJA

KORTY TENISOWE

Parczew

– MOSiR, Aleje Jana Pawła II 1, tel.(083) 355-12-52

DYSKOTEKI

Parczew

– REAKTOR – club ul. Tartaczna 2, tel. 060-48-59-187

Białka k.Parczewa

– HOLIDAY (sezonowo)

IV. STACJE PALIW

Jabłoń

– tel. (083) 356-04-39

Milanów

– tel. (083) 356-70-41

Parczew

– ul. Kolejowa 143, tel. (083) 354-16-98

– ul. Kolejowa 124, tel. (083) 355-05-59

– ul. 11 Listopada 87, tel. (083) 354-21-28

– ul. Szpitalna 3, tel. (083) 354-27-48

Przewłoka

Siemień

– ul. Wesola 3, tel. (083) 354-27-47

Sosnowica

– ul. Parczewska, tel. (082) 591-21-01

Żmiarki (ON)

AUTO GAZ

Parczew

– ul. Piwonia 73, tel. (083)354-23-46

– ul. Polna 38, tel. (083) 354-35-97

– ul. Lubartowska

V. STACJE DIAGNOSTYCZNE

Parczew

– Howorus PHU, ul.Kolejowa 123, tel. (083) 355-05-59

PZŁ – wskazówki hodowlane

Od lipca można robić liściarkę z topinamburu. Jest ona najłatwiejsza do wykonania. Można ją robić od czasu, gdy topinambur osiągnie wysokość 1 m aż do września, kiedy jest szansa na jego wyschnięcie. Ścinamy pędy o długości do około 1 m i wiążemy je sznurkiem, w pęczki o średnicy około 10 cm. Pęczki wieszamy pod przewiewną wiatą do wyschnięcia tak, aby się ze sobą nie stykały. Po wyschnięciu przenosimy je do magazynu, a pod wiatą możemy suszyć następną partię liściarki. Liściarka ta jest chętnie pobierana nie tylko przez jelenie i daniela, ale również i przez sarny. Przygotowując zapasy na zimę musimy pamiętać o tym, że nigdy nie wiemy, jaka ona będzie. Lepiej jest mieć większe zapasy, niż później szukać karmy.

Na poletkach łowieckich w tym okresie możemy przeorać lubin zasiany wcześniej na zielony nawóz.

Sprawdzamy, czy w wodopojach i kąpieliskach jest woda. Gdyby w zbiornikach brakowało wody należy spróbować je pogłębić lub dowieźć do nich wodę.

Pod koniec lipca można zbierać nasiona żarnowca. Roślina ta stanowi doskonałe schronienie nie tylko dla ptaków i małych ssaków, lecz również sarny i dziki chętnie w nim przebywają. Nasiona te powinniśmy wysiewać zaraz po zebraniu, aby nie przeszły, lub przechowywać je w suchym miejscu i wysiać jesienią.

Kontynuujemy dokarmianie dzików na buchtowiskach. Gdy dokarmiamy ziarnem kukurydzy, po każdorazowym wysypaniu jej na buchtowiskach należy je przebronować, a raz w miesiącu przeorać lub przekulturować.

Bociany w gminie Milanów

Członkowie szkolnego koła Ligi Przyrody przy Szkole Podstawowej w Milanowie od dwóch lat realizują Program Ochrony Bociana Białego i jego siedlisk, którego inicjatorem jest Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura” z siedzibą we Wrocławiu.

W tym celu nasi uczniowie dokonują obserwacji przylotów i odlotów bocianów, zapisując dokładne daty, jak również obserwacji i charakterystyki miejsc ich żerowania. Liczą ilość bocianich gniazd znajdujących się w poszczególnych miejscowościach naszej gminy i prowadzą rejestr wylęgu młodych piskląt w gniazdach.

Na terenie gminy Milanów są 34 gniazda, 30 spośród nich zajęły pary bocianie. Gniazda te są umiejscowione głównie na słupach elektrycznych, zaopatrzonych w specjalne platformy.

Poza tym członkowie koła organizują akcje zbierania plastikowych sznurków pozostających po pracach polowych w miejscach żerowania bocianów.

Dorosłe ptaki zbierają te sznurki podobnie jak siano czy rozłogi perzu i znoszą do gniazda jako wyściółkę. W przypadku zaplątania nogi pisklęcia w sznurki rani on skórę i blokuje dopływ krwi. Zbierając sznurki chronimy w ten sposób młode pisklęta przed śmiercią.

Oprócz tego młodzi przyrodnicy biorą udział w cyklu zajęć edukacyjnych, w czasie których zdobywają wiedzę na temat biologii i potrzeb bocianów, starają się rozpoznawać i rozwiązywać lokalne bocianie problemy.

Na świecie żyje ponad 160 tys. par bocianów białych, z czego ponad 40 tys. zakłada gniazda w naszym kraju. Polskę można więc nazwać królestwem bocianów, gniazduje tu bowiem L cańej uwiatowej populacji tego gatunku. Jak widać te wdzięczne ptaki wciřy jeszcze znajduj u nas dogodne warunki ýcia. A juý szczególnie duýo jest ich w uauńie na Podlasiu.

Bocian biały od niepamiętnych czasów otoczony jest w Polsce sympatią i szacunkiem. Według wierzeń ludowych powstał z człowieka, który sprzeciwił się Bogu i za karę oczyszcza świat z wszelkiego plugastwa. Swym przylotem zwiastuje wiosnę, a więc długo oczekiwaną przez wszystkich porę roku. Powszechne jest przekonanie, że przynosi szczęście i gnieździ się tylko u dobrych ludzi. Cieszy się opinią ptaka przezornego, solidnego i sprawiedliwego, wiernego w małżeństwie

i mocno przywiązanego do potomstwa. Zapewne z tych powodów zniszczenie gniazda, jaj lub zabicie piskląt uważane jest za czyn karygodny. Za takie postęпки bocian mści się jakoby zrzucając płonąćą żagiew na dom swego prześladowcy. W niektórych rejonach Polski ptak ten stał się narzędziem ludowego wróżbiarstwa – pierwszy bocian widziany wiosną w locie ma przepowiadać zdrowie, siłę, gospodarność, siedzący zaś wróży chorobę, gnuśność i lenistwo. Niektóre opowieści o bocianach oparte są na obserwacjach trafnych lecz błędnie interpretowanych np., że ptaki wyrzucają z gniazd swoje jaja i pisklęta przewidując nastanie głodu, a podczas jesiennych „sejmików” odbywają sądy i karzą niewierne samice.

Wokół bociana wyrosło wiele legend, bajek, przysłów i porzekadeł. Stał się bohaterem licznych wierszy i piosenek dla dzieci, a także, motywem wykorzystywanym przez poetów i pisarzy do nadania utworom specyficznego kolorytu i ludowości. Często stanowi w literaturze symbol miłości i nostalgii do rodzinnego kraju. Motyw bociana i bocianiego gniazda pojawia się również w polskim malarstwie i rzeźbie, głównie u twórców ludowych.

Oprac. Ewa Tymosiewicz
Szkoła Podstawowa w Milanowie

Zdrowo i antypapierosowo

Program edukacji prozdrowotnej realizowany
we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-
Epidemiologiczną w Parczewie

Program Międzyszkolnego Happeningu Prozdrowotnego został opracowany w oparciu o Podstawę Programową drugiego etapu kształcenia w szkole podstawowej. Program proponuje atrakcyjne, nowatorskie metody i techniki aktywizujące oparte na metodzie uczenia się poprzez doświadczenie i przeżywanie.

Cel główny programu to kształtowanie u dziecka postawy antynikotynowej.

Happening Prozdrowotny pod hasłem „Zdrowo i antypapierosowo” odbył się 15.04.2003 roku w Szkole Podstawowej nr 1 w Parczewie. Przybyłych gości przywitani gospodarze uroczystości: Anna Lipska i Elżbieta Tracz oraz dyrektor szkoły Jarosław Pastor. Z radością powitaliśmy: przedstawicieli WSSE w Lublinie i przedstawicieli PSSE w Parczewie - Ewę Wawryszczuk (współorganizatorkę imprezy), Ewę Kuśmierz i Wiesława Klajdę, przedstawiciela Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji „WARTA” – Sławomira Filipiaka, grupę uczniów z zaprzyjaźnionej Szkoły Podstawowej nr 2 w Parczewie wraz z opiekunkami – Marzeną Czechowską i Lilianą Aleksandrowicz, przedstawicielkę naszej służby zdrowia – Krystynę Chwedczuk, pedagoga szkolnego – Irenę Spozowską, naszych nauczycieli oraz uczniów klas piątych i szóstych

Uroczystość prowadzili uczniowie: Paulina Haplicznik z kl. IV „c” oraz Daniel Tkaczyk z kl. VI „c”.

Na wstępie wszyscy zebrani zaproszeni zostali na inscenizację „Sąd nad papierosem”.

Rozprawę sądową dzielnie i sprawiedliwie prowadził sędzia – Piotrek Gajuś. Na świadka powołani zostali kolejno: serce,

pluca, dziecko, lekarz i kosmetyczka. Pomimo rzeczowych argumentów papierosa – „Ja tu jestem niewinny. To ludzie są sami sobie winni, że świadomie sięgają po dziesiątki papierosów dziennie i zatruwają swój organizm. W Polsce winą za palenie można obciążyć reklamę, z którą spotykamy się na każdym kroku, również w środkach masowego przekazu. Jestem niewinny zarzucanych mi tu czynów i proszę o uniewinnienie mnie”- sąd wydał wyrok na papierosa. W czasie przerwy zaprezentowano utwory literackie ośmieszające palenie papierosów i palaczy.

Zasadniczą częścią imprezy był Międzyszkolny Turniej pod hasłem „Bez papierosa”. Pierwsza konkurencja wzbudziła dużo emocji – rzut piłeczkami do makiety papierosa. Chłopcy byli zdecydowanie lepsi. Drugim zadaniem było rozwiązywanie krzyżówki profilaktycznej. Prawidłowe rozwiązanie to aż 17 punktów i zdecydowana przewaga nad rywalami. Kibiców nie brakowało, swoje emocje musieli mocno trzymać na wodzy. Trzecia konkurencja – dmuchanie balonów na czas – odbyła się z głośnym aplauzem widowni, to. Jak wyjaśnili prowadzący uczniowie „Dmucanie balonów, szybki bieg, jazda rowerem, pływanie – to czynności, które związane są z pojemnością płuc. Większą pojemność płuc mają Ci, którzy nie palą papierosów”. Czwartą konkurencją było zadanie matematyczne, a piątą konkurs wiedzy! Wokół, na sali, na korytarzach, porozwieszano ulotki na temat szkodliwości i skutków palenia! Czy ktoś z nich skorzystał? Ostatnia, szósta konkurencja – zabawa w układanie puzzli - zakaz palenia tytoniu. Liczył się czas,

współpraca i pomysł. Cały czas dzielnie pracowała drużyna ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Parczewie. A wcale nie było to łatwe na obcym terenie! Konkurs rozstrzygnięto dopiero w wyniku dogrywki. I miejsce zajęła klasa Vc: Ania Mikulska i Ola Ignatowicz, II miejsce – klasa Vb: Michał Ognik i Rafał Romaniuk, III miejsce – klasa Va: Patrycja Filipiak i Sylwia Grabowska.

Wszyscy uczestnicy turnieju otrzymali pamiątkowe dyplomy i nagrody rzeczowe ufundowane przez Zakład Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Parczewie.

Poprzez organizację Happeningu Prozdrowotnego zwróciliśmy uwagę społeczności uczniowskiej na nałóg odbierający zdrowie milionom Polaków, na palenie papierosów. Nałóg ten jest plagą naszych czasów. Palenie papierosów jest szkodliwe dla zdrowia ze względu na silnie trujące składniki dymu tytoniowego. Nikotyna i inne trucizny, będące produktami spalania tytoniu, powodują tragiczne skutki w organizmie nie tylko palaczy, ale również osób zmuszonych do wdychania dymu papierosowego, tzw. biernych palaczy. Wielu ludzi szuka rozwiązań swych trudnych problemów życiowych, sięgając po papierosy. Czasem jest to świadoma ucieczka przed kłopotami i problemami w świat złudzeń, czasami zaś zwykła lekkomyślność. Konsekwencje zawsze są takie same: popadanie w chorobę, która może prowadzić nawet do śmierci. Pamiętajmy o tym!

Anna Lipska
nauczyciel przyrody z SP nr 1 w Parczewie

Sąd nad papierosem

Wracanie nagród przez organizatorów i sponsorów imprezy

Wiek XXI będzie stuleciem kompetencji. Przewiduje się, że wzrośnie zapotrzebowanie na ludzi o wszechstronnym rozwoju osobowości, o wysokich i wielorakich kwalifikacjach, otwartych na dokonujące się przemiany, na ludzi „myślących w biegu”. Te stwierdzenia dotyczą również nauczycieli.

Model edukacji adaptacyjnej - nauczającej odchodzi do historii. W warunkach współczesnych, nawet najbardziej perfekcyjna wiedza i umiejętności oraz wysoka sprawność już nie będzie wystarczać człowiekowi. Uczeń żyjący w świecie ciągłych przewartościowań, dynamicznego rozwoju technologii i jednocześnie dużego zagrożenia ekologicznego, nasilających się gwałtownie chorób cywilizacyjnych, chaosu w dziedzinie kryteriów piękna i systemów wartości musi być inaczej przygotowany do życia. Musi mieć jasną wizję ku czemu ma zmierzać, musi mieć świadomość na jakich wartościach ma oprzeć swoją egzystencję, musi wiedzieć jak ma żyć, jako istota rozumna, wolna, autonomiczna, odpowiedzialna za siebie i za każdy swój czyn.

To wszystko odnosi się również do nauczycieli. Odpowiadają oni za swoich uczniów, za ich wielostronny rozwój oraz za przebieg procesu nauczania i wychowania. Odpowiedzialni są przed uczniami i ich rodzicami, którzy oddali im to, co dla nich jest najcenniejsze. Jeśli są osobami w pełni odpowiedzialnymi, to nie mogą pominąć w procesie pedagogicznym nauczania wychowującego. Muszą starać się wykształcić człowieka zdrowego, wszechstronnie rozwiniętego i sprawnego, ale także człowieka twórczo myślącego, wrażliwego i otwartego na zmiany, doskonalącego swoją osobowość pod względem intelektualnym, afektywnym i psychomotorycznym, który potrafi samodzielnie uczyć się i usprawniać oraz korzystać z najnowszych technologii komunikowania się, człowieka umiejącego odróżnić dobro od zła i odpowiedzieć sobie na pytanie: jak żyć godnie i zgodnie z naturą.

W związku ze zmianami edukacyjnymi w ramach reformy oświaty, nieco inaczej zaczęto podchodzić do zagadnienia celów, treści i końcowych efektów kształcenia i wychowania. Osiągnięcia ucznia przybrały postać kompetencji, które stały się wyznacznikami efektywności pracy nauczyciela i ucznia. Przed nauczycielami stanęły nowe zadania. Zaistniała po-

treba wyposażenia ich w toku kształcenia i doskonalenia zawodowego w nowe kompetencje instrumentalne i kierunkowe. Na jednym z posiedzeń Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN w 1997 r., poświęconym przygotowaniu nauczycieli do wypełniania przez nich funkcji kształcących, wychowawczych i opiekuńczych przyjęto projekt zestawu standardów kompetencji zawodowych nauczyciela. Są to kompetencje: prakseologiczne, komunikacyjne, współdziałania, kreatywne, moralne i informatyczne.

W czym wyrażają się poszczególne kompetencje nauczyciela wychowania fizycznego i jak się przejawiają, to pytanie, na które postaram się odpowiedzieć.

Kompetencje nauczyciela wychowania fizycznego

1. Kompetencje prakseologiczne wyrażają się w diagnozowaniu, skutecznym programowaniu, planowaniu i organizowaniu działań pedagogicznych, kontrolowaniu i ocenianiu efektów w procesie edukacyjnym. Kompetencje te posiada nauczyciel, który potrafi:

- opracować ogólną koncepcję pracy z klasą szkolną i pojedynczymi uczniami oraz z ich rodzicami;
- umie rozpoznać wyjściowy stan sprawności fizycznej, umiejętności, wiedzy i postaw uczniów, potrafi odpowiednio zinterpretować wyniki testów i sprawdzianów;
- który w oparciu o wyniki rozpoznania potrafi zaprogramować swoją pracę (potrafi napisać autorski program lub dokonać wyboru odpowiedniego dla swojej szkoły programu, zaplanować pracę w poszczególnych klasach);
- potrafi zoperacjonalizować ogólne cele kształcenia i wychowania fizycznego i zaprogramować odpowiednie treści dla ich osiągnięcia;
- posłużyć się podstawowymi elementami warsztatu dydaktycznego - metodami, formami organizacyjnymi pracy uczniów i materialnymi środkami dydaktycznymi, dobierając je odpowiednio do celów, zadań i warunków kształcenia;
- uruchomić pozytywną motywację uczniów do ćwiczeń (realizacji zadań);
- posłużyć się różnymi metodami, formami, testami i środkami kontroli, analizy i oceny osiągnięć szkolnych ucznia;

- zinterpretować i ocenić osiągnięcia uczniów na tle ich indywidualnych możliwości;
- ustalić przyczyny niepowodzeń pedagogicznych i zaproponować sensowne sposoby ich usuwania;
- rozpoznać typowe formy zaburzeń rozwojowych (nerwice, agresja, wady postawy, używanie środków odurzających) i skierować ucznia po odpowiednią formę pomocy;
- dokonać obiektywnej oceny skuteczności własnej pracy i zaproponować jej korektę;
- zaplanować własną koncepcję doskonalenia zawodowego.

W związku z tym zachodzi konieczność wyposażenia studentów - przyszłych nauczycieli w odpowiednią wiedzę teoretyczną i praktyczną, szczególnie dotyczącą teorii programowania i umiejętność konstruowania programów edukacyjnych tak, jak to już od wielu lat robi się w innych krajach.

2. Kompetencje komunikacyjne nauczyciela wyrażają się poprawnością i skutecznością operowania językiem w sytuacjach edukacyjnych. Te kompetencje posiada nauczyciel, który:

- dysponuje umiejętnością komunikowania się interpersonalnego oraz umiejętnością słuchania swoich wychowanków i empatycznego rozumienia intencji i treści ich wypowiedzi;
- potrafi myśleć dialogicznie i rozwijać te zdolności u swoich wychowanków;
- umie korzystać z różnych technik dyskursywnych oraz komunikacji niewerbalnej w porozumiewaniu się z uczniami;
- potrafi wyrażać uczucia i nauczyć innych tej sztuki;
- akceptować zróżnicowanie kodu językowego swoich uczniów i wykorzystywać je dla ich rozwoju;
- potrafi wzbudzać wrażliwość językową wychowanków pokazując wartości dziedzictwa kulturowego i funkcje języka jako narzędzia myślenia i porozumiewania się;
- umie dostosować styl kierowania pracą uczniów do poziomu ich dojrzałości i zdolności percepcyjnych;
- który stale doskonali poprawność, czytelność języka i estetykę mowy.

Andrzej Hulajko

dokończenie w następnym numerze ZP